

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: I. V.
st. přísl. R. f.
t.č. pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2024, č.j. OAM-1296/ZA-ZA11-P15-2023,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a jeho předcházející průběh

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 2. 2024, č.j. OAM-1296/ZA-ZA11-P15-2023 („napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 6. 2. 2024, zastavil řízení ve věci mezinárodní ochrany podle § 25 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“), a to z důvodu zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobcem.
2. Žalobce podal dne 22. 9. 2023 žádost o mezinárodní ochranu. Do České republiky přicestoval již v roce 1999. Žádost odůvodnil tím, že byl v zemi původu pronásledován z politických důvodů. Požádal o politický a současně o humanitární azyl z důvodu špatného zdraví a věku. V Rusku byl pronásledován představiteli pravoslavné církve, vyjadřoval svou politickou nespokojenost hudbou a psaním básní. KGB mu znemožnila provozovat sbor „Vzkříšení duše“ a „znamení“ a dělala na něm pokusy. Zjistil, že cestovní agentura „Sputnik“ v Západním Berlíně je pobočkou KGB, kde byl rezidentem i Putin. Proto se nemůže do Ruska vrátit, skončil by ve vězení nebo mrtev. V prosinci 2022 založil A. a., která vyzývá k rezignaci Putina.
3. V rámci pohovoru dne 27. 9. 2023, provedeném na žádost žalobce v českém jazyce, žalobce uvedl, že v poslední době žil na ulici jako bezdomovec. V Rusku má politické problémy, hrozí mu vězení a trpěl by i zdravotně. Operovali mu meniskus. V Zastávce absolvoval lékařskou prohlídku, snažil se léčit sám. Důvodem k založení A. a. byl nesouhlas s válkou na Ukrajině. Alianci oficiálně neregistroval, předložil to novinám a církvi, ale neví, zda to bylo zveřejněno. Správnímu orgánu předložil dva satirické články zaměřené proti Putinovi. Již si ale nepamatuje, kdy tyto články napsal. Dal je jen svým známým. K tvrzenému podezření o svém pronásledování ze strany KGB uvedl, že v roce 2012 zpíval v Praze ve sboru v kostele, kde mu jeden člověk z Petrohradu sdělil, aby o KGB říkal dobré věci. Před pěti, šesti lety potkal v Kostelci běloruské manžele, kteří znali jeho dosud nezveřejněnou píseň a nabídli mu, aby odjel do Španělska. Také někdy v roce 1999 měl nabídku od člověka, kterého potkal v Armádě spásy, aby získával informace o žadatelích o azyl, což ale žalobce odmítl. V případě návratu do vlasti se obává vězení a smrti, KGB své nepřátele likviduje i po dlouhé době.
4. Dne 2. 2. 2024 doložil žalobce do spisu vlastnoručně napsané a podepsané prohlášení „S. a. v ČR“ s uvedením důvodu, že jeho manželka asi umírá. Dne 5. 2. 2024 je datováno vydání napadeného rozhodnutí. Ve stejný den byl žalobce vyzván k jeho převzetí a žalobce převzetí výzvy vlastnoručně podepsal. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 6. 2. 2024, kdy si jej žalobce osobně převzal.

III. Žaloba

5. Žalobce s napadeným rozhodnutím nesouhlasí. V žádosti uvedl, že je dlouhodobým disidentem a byl pronásledován tajnou službou (např. jeho matka byla deset let internována v gulagu). Dne 2. 2. 2024 vzal žalobce svou žádost o mezinárodní ochranu zpět ručně psaným vyjádřením. Tento úkon byl učiněn v žalobcově omylu a naprostém psychickém rozrušení. Ve zpětvzetí žalobce uvedl, že důvodem zpětvzetí je informace o těžkém zdravotním stavu jeho manželky. Tuto informaci žalobci poskytl neznámý člověk a žalobce udělal chybu v pomatení smyslů. Jeho cílem po zpětvzetí azylu nebylo ani cestovat do Ruska.
6. Žalobce v noci z neděle 4. 2. 2024 na pondělí 5. 2. 2024 ve svém snu zjistil, že informace o stavu jeho manželky je nepravdivá, že je to podraz KGB. Dostavil se proto v první možný termín, v pondělí 5. 2. 2024 v 8:45 na pracoviště OAMP s tím, aby vzal úkon zpět. To mu ale umožněno nebylo, přestože bylo napadené rozhodnutí žalobci doručeno až následující den, 6. 2. 2024.

7. Dále se v žalobě uvádí, že žalobce zatím nebyl zbaven či omezen svéprávnosti. Je zde však závažné podezření vedoucí k tomu, že žalobce není fakticky schopen rozeznat závažnost a důsledky některého svého chování. V tomto případě při zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce proto navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a trval na osobním projednání žaloby.

IV. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že žalobní námitky nedokládají žalobcem namítaná pochybení správního orgánu. Řízení o žádosti žalobce, zahájené dne 22. 9. 2023, žalovaný zastavil podle § 25 písm. a) zákona o azylu, neboť dne 2. 2. 2024 obdržel písemné prohlášení žalobce, datované téhož dne, jímž vzal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět. Žalovaný jednal v souladu s obsahem svobodně učiněného písemného projevu vůle žalobce, který mu byl doručen.
9. Žalobce nespecifikuje konkrétní pochybení, k němuž mělo ze strany žalovaného dojít. Žalovaný respektoval žalobcem písemně projevenou vůli vzít žádost o mezinárodní ochranu zpět. Žalobní námitky jsou nepodložené a nemají potenciál zpochybnit platnost písemného projevu žalobcovy vůle, který je řádně podepsán i datován; žalovaný tedy nemohl postupovat jinak. Napadené rozhodnutí považuje za přezkoumatelné a vydané v souladu se zákonem.

V. Jednání a posouzení věci samé

10. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jen „s. ř. s.“), v zákonné lhůtě (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Krajský soud k žádosti žalobce nařídil jednání na den 29. 4. 2024. Jednání proběhlo za přítomnosti zástupkyně žalovaného, žalobce se k jednání nedostavil.
11. Žalobce zaslal soudu omluvu z jednání, kterou odůvodnil tím, že má otoky kotníků a problémy s pohybovou soustavou. K tomu přiložil lékařskou zprávu z chirurgické ambulance ze dne 8. 4. 2024, kde je v objektivním nálezu uvedeno „lehké prosáknutí periferie“ obou dolních končetin; žalobci byl předepsán lék Detralex. V omluvě z jednání žalobce výslovně nepožádal o odročení jednání a ani z obsahu omluvy nelze usuzovat na to, že by žalobce na své osobní přítomnosti trval, resp. že by jím uváděné zdravotní problémy bylo možné případně považovat za vážné důvody proto, aby se k jednání nedostavil. Soud proto rozhodl o tom, že bude jednat v nepřítomnosti žalobce, neboť jeho přítomnost není pro posouzení věci nezbytná.
12. Soud stručně zrekapituloval obsah žaloby a obsah omluvy z jednání, v níž žalobce dále upřesnil důvody, pro které se domnívá, že je pronásledován ze strany KGB. Zástupkyně žalovaného odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Doplnila, že zpětvzetí není v zákoně o azylu ošetřeno z hlediska možnosti vzít takový úkon zpět. Zřejmě by bylo možné řešit analogicky jako u zpětvzetí odvolání dle správního řádu, žalobu nelze v tomto ohledu označit za účinný opravný prostředek.
13. Soud dále stručně zrekapituloval předcházející průběh řízení, dokazování doplňováno nebylo. Po závěrečných návrzích bylo postupováno podle § 49 odst. 12 s.ř.s.
14. Při posouzení věci samé se soud zabýval samotným úkonem zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu. Akt zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu je jednostranným procesním úkonem vůči správnímu orgánu, jehož účinky nastávají okamžikem, kdy je správnímu orgánu

doručeno (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011, č.j. 1 As 47/2011–75).

15. Projev vůle účastníka řízení (žadatele), jímž bere žádost zahajující správní řízení zpět, jsou správní orgány povinny respektovat za situace, kdy o něm nejsou pochybnosti. Musí se jednat o úkon učiněný svobodně, vážně, určitě a srozumitelně tak, aby se jednalo o právně relevantní projev vůle; nemůže jít o právní jednání zdánlivé či učiněné jinou osobou (viz naposled např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2024, č.j. 6 Azs 83/2023-24). Tento procesní úkon tak nebude platný např. za situace, kdy by zde vůbec nebyla vůle jej učinit (např. při fyzickém donucení), nebo v případě procesní nezpůsobilosti k takovému projevu vůle (k tomu srov. v obdobném duchu judikaturu týkající se zpětvzetí návrhu v řízení před soudy citovanou např. v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011, č.j. 1 As 47/2011–75, či ze dne 26. 8. 2020, č.j. 2 As 89/2020-28).
16. Žalobce nezpochybnil, že tento úkon učinil a předal jej dne 2. 2. 2024 do dispozice správního orgánu. Z obsahu tohoto úkonu je zřejmé, kterému orgánu je určen, kdo jej činí, které věci se týká a co sleduje, podání bylo též podepsáno a datováno (viz § 37 správního řádu). V případě úkonu zpětvzetí žádosti žalobce nelze mít pochybnosti o jeho projevu vůle a soud (stejně jako žalovaný) nemá za to, že by žalobce takový úkon nebyl schopen učinit, tj. že by k tomu nebyl procesně způsobilý. Tvrzení o možné omezené svéprávnosti žalobce nebylo jakkoli prokázáno a soud nemá na podkladě písemných projevů žalobce důvodné pochybnosti o tom, že by žalobce nebyl procesně způsobilý k tomu, aby svoji vůli projevil. Zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu je tak nutno považovat za platný a účinný projev vůle.
17. Pokud žalobce v žalobě tvrdí, že ještě v průběhu správního řízení, do doby doručení napadeného rozhodnutí, měl projevit svůj úmysl vzít tento úkon zpět, avšak nebylo mu to umožněno, takovému tvrzení nic nenasvědčuje. I kdyby tomu tak ale skutečně bylo, na postup žalovaného v řízení by to vliv nemělo. Zákon o azylu ani správní řád výslovně neupravují postup správního orgánu v případě, kdy si účastník řízení zpětvzetí úkonu rozmyslí a projeví vůli zpětvzetí odvolat (k tomu srov. např. § 41a odst. 4 občanského soudního řádu, podle něhož lze úkon odvolat pouze za situace, kdy takové odvolání dojde soudu nejpozději současně s tímto úkonem). Uplatní se tak ustálený judikaturní výklad, že tam, kde je vůle ke zpětvzetí žádosti zjevná, jsou dány důvody pro zastavení řízení, a to i v situaci, kdy by chtěl žadatel tuto platně projevenou vůli zvrátit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2005, č.j. 6 Azs 483/2004-45). Rozhodující je jasnost a srozumitelnost vůle v okamžiku zpětvzetí jako právního úkonu, pohnutky, které k němu žadatele o mezinárodní ochranu vedly, jsou irrelevantní (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 9. 2005, č.j. 3 Azs 388/2004-70).
18. Lze tedy shrnout, že za situace, kdy vzal žalobce svým úkonem ze dne 2. 2. 2024 svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany platně a účinně zpět, žalovaný postupoval správně, pokud řízení podle § 25 písm. a) zákona o azylu zastavil.

VI. Závěr a náklady řízení

19. Krajský soud neshledal žalobu důvodnou, proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla

(srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 29. dubna 2024

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně